

EDITORIAL

La imaginació material, o els deu anys d'*Artnodes*

Artnodes ha fet deu anys; en aquest temps hem publicat dotze nodes i una considerable quantitat d'articles d'autors d'arreu del món, tots de gran qualitat. Hem vist aparèixer, créixer, desaparèixer o consolidar-se pràctiques, teories, autors, col·lectius, institucions, categories o històries de tot tipus. Hem anat aprenent a distanciar-nos críticament del dictat de la novetat mentre continuàvem adherits a l'actualitat dels grans debats que es produeixen a escala global. Hem pogut consolidar-nos dins el panorama de revistes acadèmiques d'art actual i ara encetem un nou procés d'internacionalització de l'estructura de la revista per poder fer front als nous reptes a què ens enfrontem amb aquesta nova dimensió adquirida. I així volem poder continuar dedicant els propers monogràfics als debats crucials i als temes cabdals que articulen l'art actual.

En aquest sentit, el número que ara presentem està dedicat a un tema d'especial rellevància i que en els darrers anys s'ha emmarcat dins d'un «nou materialisme», un tema destacat per la gran quantitat d'equívocs que ha generat i per les importants implicacions que se'n deriven. Després d'anys i anys de visionaris predicant la immaterialitat, la virtualitat etèria i descarnada de l'art i la cultura digital, d'entronitzar la discursivitat i el seu paradís simbòlic per damunt de la bruta materialitat de les coses, i convertir la pràctica artística en l'acció d'un subjecte actiu que dona forma a la matèria passiva i inert que esdevé mera receptora de la idea, després de tot això i més, ara resulta que l'art i la cultura digital està feta de coses, coses que de vegades es trenquen i que deixen de funcionar (tots en tenim experiència).

Coses, parts de coses, sistemes de coses, amalgames de coses de tot tipus, de materials, tècniques i tecnologies diverses que organitzen la materialitat que sosté tota pràctica cultural, per més virtual o digital que sigui. Els conservadors i els mateixos artistes s'hi barallen a diari, bé que fa anys que ho saben, i mentre els uns es preocupen de trobar la manera de conservar els materials i les tecnologies que articulen l'obra, els altres escullen un o un altre material, tècnica o tecnologia perquè els permet fer i explicar unes coses millor que unes altres, i en tots dos casos no es tracta pas de decisions banals dels «mers receptacles inerts», sinó que afecta de ple el sentit de la praxi mateixa.

Potser sí que és aquest el principal punt d'incomprensió que l'encara present estètica idealista i el formalisme subjacent en l'art contemporani mantenen envers l'art dels nous mitjans, un punt manifestament incapaç de veure els materials i les tècniques i tecnologies implicades en els mitjans com a autèntics artefactes culturals subjectes i/o objectes de significació en la construcció de l'experiència estètica. En el darrer node 11 ja mencionàvem aquesta radical incomprensió explicitada entre grans teòrics de cadascun dels dos mons com són Peter Weibel i Nicolas Bourriaud amb relació a les pràctiques, les teories i els sistemes que acullen l'art dels nous mitjans, l'art-ciència o l'art contemporani en general. El que hi ha en joc és com concebre la materialitat en la mateixa pràctica artística, si es tracta d'un mer receptacle o de la formulació d'un híbrid semàntico-material indissoluble, i, de retruc, atorgar a la cultura material i tecnològica el paper que es mereix en la constitució de la història de l'art, deixant via lliure a les noves formes creatives que connecten íntimament amb la nostra contemporaneïtat.

Pau Alsina
 Director d'*Artnodes*

<<http://idp.uoc.edu/ojs/index.php/idp/article/view/n15-editorial/n15-editorial-ca>>

DOI: <http://10.7238/artnodes.v0i12.1714>